

Vestergade 18E
1456 København K
Telefon 88 33 56 00
CVR 10 61 98 07 info@aidsfon-
det.dk www.aidsfondet.dk

20. juni 2025

Forslag til den danske EU-formandskabs prioritering af bekæmpelse af hiv

Med formandskabet for EU får Danmark bl.a. mulighed for at sætte dagsordenen og vise lederskab på sundhedsområdet, og i den forbindelse vil AIDS-Fondet gerne pege på tre områder:

A. Bekæmpelse af hiv

En del af FN's verdensmål 3.3 er målsætningen om at få hiv/aids epidemien under kontrol inden 2030, herunder at:

- 95 % af de mennesker, der lever med hiv, skal kende deres hiv-status,
- 95 % af de diagnosticerede skal være i behandling, og
- 95 % af dem i behandling skal være velbehandlede, så der ikke er målbart hiv-virus i deres blod.

Den seneste statusrapport fra European Centre for Disease Prevention and Control fra 2024¹ viser status for disse mål inden for EU/EØS-landene:

- 92 % af de mennesker, der lever med hiv, kender deres status, andelen varierer mellem 28 % og 97 % og fem lande har nået målet
- 93 % af de diagnosticerede er i behandling, andelen varierer mellem 52 % og 99 %, og 11 lande har nået målet
- 93 % af de behandlede har ikke målbart virus i deres blod, andelen varierer mellem 49 % og 100 %, og 15 lande har nået målet.

Som Rumænien, Polen og Spanien allerede gjorde opmærksom på under Sundhedsministerrådets møde d. 21. juni 2024 (Rådets dokument 11173/24)², er der således god grund til en øget indsats for at nå disse mål.

De tre lande pegede dengang på øget screening, test og hurtig adgang til behandling, forebyggelsesinitiativer, herunder bekæmpelse af stigma og diskrimination, bl.a. med fokus på sundhedspersonalet, samt et øget samarbejde mellem EU og medlemslandene på dette område.

Vi opfordrer derfor det danske EU-formandskab til at arbejde videre med forslaget fra de tre lande, herunder følgende:

- Medlemslandene skal forpligtige sig til opspore mørketal for hiv-infektioner.

¹ [Progress towards reaching the SDG 3.3 targets related to HIV, TB, viral hepatitis and STIs in the EU/EEA](#)

² [data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11173-2024-INIT/en/](#)

- Personer fra tredjelande, der ankommer til EU skal tilbydes anonyme test for hiv samt gratis behandling, når det er nødvendigt.
- Der skal være gratis adgang til anonyme hiv-test i alle lande.
- EU skal investere i forskning og udvikling med sundhedsfokus til gavn for alle – herunder marginaliserede målgrupper.

B. Bedre og ensartet adgang til PrEP

Af rapporten ”Rapid Assessment on Access to PrEP in EU/EEA Countries”³ fra organisationen Aids Action Europe fremgår, at der er stor forskel på mulighederne for at få PrEP (præ-expositionsprofylakse - forebyggende hiv-behandling) inden for EU/EØS-landene.

Der er lande, hvor præparatet er gratis, som fx Danmark, lande, hvor der er delvis brugerbetaling, og lande, hvor der er fuld brugerbetaling. Samtidig er der stor forskel på, hvem der kan få adgang til PrEP i de enkelte lande.

Begge disse forhold er naturligvis en stor udfordring for den frie bevægelighed mellem EU-landene for personer, der bruger PrEP.

Rapporten peger på en række barrierer for en lige og gratis adgang til PrEP: manglende politisk vilje, økonomi (som nævnt ovenfor), manglende viden hos sundhedspersonale, stigma og diskrimination.

På den baggrund opfordrer vi det danske EU-formandskab til at tage dette spørgsmål op med de øvrige medlemslande og herunder arbejde for, at der tilbydes PrEP til relevante målgrupper i alle medlemslande.

C. Støtte til arbejdet med hiv og aids uden for EU

Status på den globale hiv-epidemi

- I 2023 blev cirka **1,3 millioner mennesker** smittet med hiv⁴.
- I 2023 døde cirka **630.000** af aids-relaterede sygdomme.
- I alt lever 39,9 millioner mennesker i verden med hiv. **Cirka 65 procent af dem bor i Afrika syd for Sahara.** Samtidig er det i Afrika syd for Sahara, vi har set størst fremskridt i forhold til at nedbringe andelen af nye hiv-infektioner siden 2010.⁵

³ [PrEp report final part 1](#)

⁴ [GAU-2024-Full-report En.pdf](#)

⁵ [GAU-2024-Full-report En.pdf](#)

- Hiv-epidemien er i fremgang i Østeuropa og Centralasien. De seneste tal fra 2023 viser **en 20 procent stigning** i antallet af nye hiv-infektioner sammenlignet med 2010.⁶ Ifølge UNAIDS er der cirka 2,1 millioner mennesker, der lever med hiv i regionen.

Flertallet af mennesker, der lever med hiv, bor uden for Den Europæiske Union. Samtidig er størstedelen af de lande, hvor hiv-epidemien er stigende, ikke med i EU.

Det betyder, at EU's indsats på den globale scene er afgørende for at bekæmpe hiv-epidemien og udrydde aids.

Rettigheder og ulighed

Hiv-epidemien vokser ud af ulighed, stigma, diskrimination og manglende adgang til sundhed og sociale ydelser. Når vi bekæmper hiv, kræver det derfor fokus på rettigheder og ulighed.

Samtidig er der grupper, som er særligt udsatte, når det gælder hiv-smitte, og som derfor har brug for særlig opmærksomhed i det forebyggende arbejde. Det gælder blandt andet LGBT+ personer, sexarbejdere, personer der injicerer stoffer og unge piger og kvinder.

Det multilaterale system

Det multilaterale system, herunder organisationer som WHO, FN's AIDS-program, UNAIDS, og offentlige-private finansieringspartnerskaber som Den Globale Fond til Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria, er afgørende for den globale hiv/aids-indsats.

Det gælder både i forhold til indsamling af data, koordinering af den globale indsats og konkrete indsatser, som sikrer adgang og udbredelse af test og behandling i de lande med de største og voksende hiv-epidemier.

På den baggrund opfordrer vi det danske formandskab til at arbejde for, at:

- EU forsvarer og fremme universelle rettigheder gennem diplomati, internationale partnerskaber og støtte til civilsamfundsorganisationer, der beskytter udsatte og marginaliserede grupper.
- EU øger finansieringen til global sundhed, herunder et bidrag til Den Globale Fond på mindst 800 mio. euro ved fondens 8. genopfyldning, og mindst 200 mia. Euro til det kommende rammeprogram for forskning og innovation, FP10, med mindst 10% øremærket til sundhedsforskning. EU skal sikre tilstrækkelig finansiering til andre globale hiv/aids-programmer gennem sin støtte til multilaterale organisationer blandt andet med fokus på koordinering af indsatser for forebyggelse, test og behandling, samt forskning og udvikling.

⁶ [Eastern Europe and Central Asia regional profile — 2024 global AIDS update The Urgency of Now: AIDS at a Crossroads](#)

- EU's indsats i Ukraine også adresserer hiv/aids-epidemien i landet. Det betyder, at EU skal øge sin støtte til de civilsamfundsorganisationer, der arbejder for at beskytte udsatte grupper som sexarbejdere, LGBT+ personer og folk der injicerer stoffer.